

Llicència per a plagiar

(Cicle d'audicions comentades per Joan Estrany, crític i divulgador musical)

22 de novembre a les 12'00 h.

Variat de variacions. La invenció de la còpia

Relació de les obres seleccionades per l'audició:

Variacions Goldberg (J.S. Bach)

Variacions Diabelli (L. v. Beethoven)

Variacions sobre un Tema de Frank Bridge (B. Britten)

Quintet 'Die Forelle'- Tema i variacions (F. Schubert)

Obertura de 'Turandot' (C. M. von Weber)

Metamorfofi simfònica a partir de un tema de C.M. von Weber (P. Hindemith)

Rapsòdia espanyola (F. Liszt)

Variacions simfòniques sobre un tema de Franz Haydn (J. Brahms)

Variacions sobre un tema de Mozart op. 9 (F. Sors)

Variacions sobre un tema de Chopin (F. Mompou)

Berceus en Re bemol major (F. Chopin)

Variacions Rococó (P. I. Txaikovski)

Activitat gratuïta amb
aforament limitat

Preinscripció fins el 20 de
novembre a

Biblioteca Can Torro

Tel. 971.54.73.11

Audició 4^a

Variat de variacions

La invenció de la còpia

Audició 4^a

Variat de variacions: la invenció de la còpia

Tot just esmentar la paraula variat em ve al cap, a l'estómac més aviat, un esquitx de frit, quatre pilotetes mal contades, tendrum de sèpia i alguns xampinyons naufragats. Tot coronat per una cullerada generosa d'ensaladilla.

Un plat darrera l'altre seria una aberració culinària, dosificats a l'uníson i en la justa mesura: una delicatessen, tabernícola si voleu, però delicatessen al cap i a la fi. I tanmateix, per molts ingredients que porti, el paladar arriba a reconèixer el tot i no les parts. No destria un plat de l'altre, més aviat els cospa tots alhora. ¿Ho heu conegut qualche degustador de *variats* que tengui por a mesclar, trempar, mixturar-ne els seus components?

Podríem situar la variació en el darrer nivell d'excel·lència i exigència de *l'art del plagiat*. Aquest gènere l'han cultivat els més grans: Haendel, Bach, Beethoven, Schubert, Chopin, Schumann, Brahms, Txaikovski. Els grans compositors han estat doncs en qualche moment grans *escribans*. I els bons copistes sempre troben i fan descobertes impensables a l'hora de copiar.

Què no direm del jazz, que d'un *standard* com *Summertime* o *My favourite things* en pot fer milers de variants sense alterar-ne l'ADN musical. Dins l'àmbit musical, l'art de la variació és adesiara imprevisible, sovint enrevesada, quasi sempre reversible. L'original ens porta a la variació, de la mateixa manera que la variació ens retorna al tema. Què fou primer? L'original o la còpia? Per descomptat, que en alguns casos, la còpia pot superar l'original. Més difícil serà posar-nos d'acord a l'hora de determinar quina creació és del tot tot original.

Què fou primer? L'original o la còpia? Per descomptat, que en alguns casos, la còpia pot superar l'original. Més difícil serà posar-nos d'acord a l'hora de determinar quina creació és del tot tot original.

Qui abusa de la variació pot acabar desvariant. Tanmateix ja li anirà bé al desvariant, si en el darrer revolt, en la darrera tombarella, retroba el viarany del *Tema inicial*. Enmig de tant de filats, embulls i paranys és vital poder reconduir la situació i sortir del laberint que el mateix compositor ha retroalimentat. No és, doncs, gens inhabitual, que moltes variacions retornin al punt de partida, i esguardin, retrospectives, no exemptes de satisfacció, la singladura realitzada: des de les notes o cel·lules primigènies al leviatà resultant. Compassos i compassos d'inventiva a partir d'una idea volandera, fugissera, nímia, en molts casos.

Entaulats davant un *variat*, tot s'hi val. Impregnar el frit de salseta, aigolar l'ensaladilla amb brou de pica-pica, esclafar les pilotes i ofegar-les dins una sucositat aliena o límitrof. I, per descomptat, abeurar-hi tant pa com se'ns hagi estat adjudicat. El mateix passa amb les variacions musicals. La irreverència està permesa. El compositor pot entristir i endolar la música més alegre o euforitzar la tristor profunda. Magnificar la mediocritat d'una melodia sense gràcia o, per contra, frivolitzar la solemnitat d'uns compassos sublims. Enderiats per la juguesca i l'afany de l'experimentació, vessam de la coctelera, sacasejada amb molta ciència i amor, una al·leació nova tan original i única, que tot d'una fa oblidar els ingredients i licors continguts. Un brindis, doncs, pels *esperits* vermutaires!

